Hrvatska udruga
poreznih obveznika

Proračun za 2006. godinu – nastavak dosadašnje ekonomske politike

Fiskalnu politiku, kao dio ekonomske politike, moguće je koristiti za stabilizacijske, redistributivne i razvojne ciljeve.

Proračun od 98,825 milijardi kuna i planirani deficit od 3,3% BDP-a baziran je na rastu BDP-a od 4% i inflaciji od 3,2%. Pretpostavke rasta BDP-a i stope inflacije nisu analitički argumentirani pa iznos Proračuna i očekivani deficit mogu imati sasvim različite učinke od proklamiranih.

Stabilizacijska funkcija Proračuna određena je, u prvom redu, deficitom na tekućem računu platne bilance. Naime, deficit robne razmjene i uspjeh turističke sezone «pune» Proračun poreznim prihodima. Isto važi i za stabilnost cijena. Visina deficita robne razmjene izravno stabilizira cijena čemu podršku daje aprecijacija tečaja kune. Proračun vrši snažne redistributivne učinke što je i razumljivo ako se ima u vidu porezna presija BDP-a. U istom pravcu djeluje deficit i prodaja «obiteljskog srebra». Ipak, valja naglasiti nepoštivanja poreznih načela što postojeću redistribuciju čini krajnje nepravednom. Ovo se odnosi i na prihodnu i na rashodnu stranu proračuna. Proračun nije ni razvojni. Razvojni proračun pretpostavlja dinamiziranje privredne aktivnosti putem izravnih i neizrvnih učinaka proračunskih politika. Prema tome, i ove ćemo godine imati Proračun sa sličnim, da ne kažem istim, atributima kao što je bio i prošlogodišnji.

Proračun kao jedini preostali nacioanlni instument ekonomske politike (fiksirajući tečaj postoje male mogućnosti tečajne i monetarne politike) teško je promjeniti u godinu dana pa se zato i donose višegodišnji planovi razvoja odnosno višegodišnji planovi proračuna. Tek je u vremenu moguće mjenjati fiskalnu politiku. Promjene zahtjevaju jasnu strategiju, taktiku i operativu politiku. Sve je to izvanjsko, dakle, dio društvenog sustava a fiskalni sustav to preuzima kao svoj kriterij. I ovogodišnji proračun pokazuje da nema primjerene strategije razvoja pa je i Proračun za 2006. godinu u konceptualnom pogledu preslika prošlogodišnjeg.

I dalje, ostaje ocjena da je Proračun određen u svom najvećem djelu (72%) ali za primjetiti je da sa preostalih 28% moguće polučiti ambicioznije ciljeve. Činjenica je da su, gledamo li stope rasta pojedinih oblika potrošnje, u planu tek neznatne promjene.

I ovogodišnji Proračun zahtjeva reformu cjelokupnog sustava opće i zajedničke potrošnje primjereno materijalnim mogućnostima zemlje. Tek analiza dosadašnjih učinaka omogućuje jasnu dijagnozu i, temeljem iste, jasne promjene (terapiju).

Guste Santini, predsjednik udruge